

ವೈದೇಹಿ ಅವರ 'ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು'

ಡಾ.ಕೆ.ಚಂದ್ರಕಾಂತ್

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಶ್ರೀ.ಡಿ.ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

ಹುಣಸೂರು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ವೈದೇಹಿ, ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಯ ಕಥಾನಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕಜಗತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಒಳಗೆ ನರಳುವ ಹೆಂಗಸರ ಒಳ ಮತ್ತು ಹೊರಮುಖಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಸರ ಬವಣೆ, ಬದುಕಿನ ಹಿಂಸೆಯ ಒಳಗೇ ನಗುವ, ಸ್ತ್ರೀಲೋಕದ ಅದ್ಭುತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವೈದೇಹಿ ಅವರ ಕಥಾನಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬದುಕನ್ನು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡುವ ವೈದೇಹಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ಹಿಡಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವತೆಗಳನ್ನು, ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡುವಿನ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು, ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು, ಕುಟುಂಬ ಜೀವನದ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಬಿಸಿ, ವಿಷಾದ, ವಿನೋದ, ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಥಾನಕಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮರಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ', 'ಅಂತರಂಗದ ಪುಟಗಳು', 'ಗೋಲ', 'ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆಯಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ' ಮತ್ತು 'ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು' ಎಂಬವು ವೈದೇಹಿ ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಪರಿಸರದೊಳಗೆ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅನುಭವಗಳು, ವಿಭಿನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು, ಜೀವನ ಅರಳುವ ಇಲ್ಲವೇ ಮುದುಡಿ ಹೋಗುವ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಥೆಯಾಗಿಸುವ ಅವರ ಪರಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

ವೈದೇಹಿ ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯ, ಹರೆಯ, ಪ್ರೌಢತ್ವ, ನಡುಹರೆಯ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಎಲ್ಲ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬದುಕುವ ಹವಣೆಕೆ, ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತವಕ, ಆತುರ, ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಗೋಜಲು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಇಷ್ಟರ ನಡುವೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ದಿಟ್ಟತನ, ಕುತೂಹಲ, ಆಸೆ, ಕನಸು, ಸಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲವೂ ವೈದೇಹಿಯವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತಗೊಂಡು ಬಿತ್ತರಗೊಂಡಿವೆ. 'ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು' ಕಥಾಸಂಕಲನದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರ 'ಸ್ತ್ರೀ' ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಕಥಾಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ 'ದಾಳಿ', 'ನಟ', 'ಸಬಿತಾ', 'ಮಾತು ಸೋತಕಣ', 'ಮನೆಯವರೆಗಿನ ಹಾದಿ', 'ಪ್ರಶ್ನೆ' 'ಒಗಟು' 'ಅವರರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ', 'ತೆರೆಯದ ಪುಟಗಳು', 'ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು' ಎಂಬ ಹತ್ತು ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಕೇಂದ್ರಿತ ಕಥೆಗಳಾದ ಇವು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹುಡುಕಾಟಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು - ಗಂಡನಿಂದ ರಚನೆಯಾಗುವ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿನೋದ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಮಿಥುನ, ವಿಚ್ಛೇದನ, ಸಂತೋಷ, ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಮೈತ್ರಿಯುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೇಖಕಿ ಈ ಕಥಾಗುಚ್ಚಕ್ಕೆ 'ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿಗಳು' ಎಂಬ ತಲೆಬರಹಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕಥನಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾಯಣದಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ವಾಲ್ಮೀಕಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದ 'ಮಾ ನಿಷಾದ' ಶ್ಲೋಕವು ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳ ದುರಂತಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನಕೂಡ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲರ ಬದುಕು ಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣತೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮಿಂದು, ಜರ್ಜರಿತ ಭಾವದಿಂದ ತುಂಬಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಭಾವಕ್ಕೆತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ವೈದೇಹಿಯವರ ಕಥೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಮಾನವೀಯ ತೊಳಲಾಟಗಳನ್ನು ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿವೆ.

'ದಾಳಿ'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಕರೊಬ್ಬ ಒಂದು ಹೆಂಗಸಿನ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುವಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಸೀಟುಕೊಡಲು ಕೇಳುವ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವ ಕಂಡಕ್ಕರ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಅವಮಾನಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಆ ಹೆಂಗಸು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಅವಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯುವತಿಯರು ಕಂಡಕ್ಕರನ ಅವಮಾನವೀಯ ವರ್ತನೆಗೆ ಬೇಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬಯುವತಿ ಆ ಹೆಂಗಸನ್ನು ನೀವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಿತ್ತು, ನೀವು ಬೈದು ದಾಳಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸು ಆ ಯುವತಿಯರನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ನೋಡಿ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕು ಗಂಭೀರವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ಅವಮಾನವನ್ನು ಮೌನದಲ್ಲಿಯೇ ದಾಳಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೈಯಾಟಿ, ಹೊಡೆದಾಟಗಳ ಬಹಿರಂಗದ ಚಕಮಕಿಯ ದಾಳಿಗಿಂತ ಮೌನದ ಅಂತರಂಗದ ದಾಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

'ನಟ' ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದ ಒಳಗಿನ ಹೆಣ್ಣಿನಕಥನ. 'ನಟ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಪುರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯದ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮಾತು ಮತ್ತು ಅಭಿನಯದ ಮೂಲಕ ಕಣ್ಣೆದುರುಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಡುವುದನ್ನು 'ಪಾರ್ಸು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಾರ್ಸು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರತ್ನ, ಎಲ್ಲರನ್ನು ತನ್ನ ಪಾರ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ರಂಜಿಸುತ್ತಾಳೆ. 'ಕೋಟಿಅಜ್ಜಿಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದದ್ದು', 'ರುಕ್ಕಿಣಿಚಿಕ್ಕಿ ಪಾರ್ಸು', 'ವಡ್ಡರ್ಸ್ ವನಜಾಕ್ಷಮನ ಪಾರ್ಸು' ಮುಂತಾದ ಪಾರ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ

ಎಲ್ಲರನ್ನು ನಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರತ್ನ ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡಾ ಪಾರ್ಸು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಪಾರ್ಸಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರಂಜನೆಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರು ರತ್ನಾಳ ಜೀವನದ ಕುರಿತು, ಸಂಸಾರ , ಮಗಳು, ಗಂಡನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ರತ್ನ ಅತ್ಯಂತ ನೋವಿನಿಂದ ಕ್ಷಣ ಮಂಕಾದರೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಗಂಡ, ಖಾಯಿಲೆಯ ಮಗಳು, ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಅಲೆದಾಡುವ ಮಗನ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಗಳ ಚಿಂತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ರತ್ನ ತಾನು ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಏನಂತೆ? ನಾನು ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ನಾನು ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಪ್ಪೇನು? ಎಂದು ಮರುಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಪಾರ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮುದಾಯದ ಮಡಿಯನ್ನು, ಹೆಂಗಸರ ವಿಪರೀತ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ಅಣಕಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ತನ್ನಜೀವನದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೊಂದು ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದ ಆಚರಣೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಪಾರ್ಸು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಟಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರತ್ನ, ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ದಿಟ್ಟ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಅಚ್ಚರಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾಳೆ.

'ಸಬಿತಾ'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನೇರ ನಡೆನುಡಿಯ ಮಧ್ಯಮಕುಟುಂಬದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಸಬಿತಾ ಆಸೆ ತುಂಬಿದ ಹೆಣ್ಣು, ಶ್ರೀಮಂತರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಬಾಯಿಚಪಲ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಕನಸಿನ ಕನ್ಯೆಯಾಗಿ ಸಬಿತ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾರು ಬಂಗಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬದುಕುವ ಆಸೆ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೊಂದು ಬೇಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಗೆಳತಿಯೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಬಿತಾ, ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಮನೆಯ ಶ್ರೀಮಂತರ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ನೋಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಆ ಮನೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಹೆಂಗಸು ತಾನೇ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಆಕೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇತ್ತು ,ಆಕೆಯ ಜೀವನಜಿಗುಪ್ಪೆಗೆ ಕಾರಣಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಜೀವನವನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹಣವೇ ಮನದ ಎಲ್ಲ ಬೇಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

'ಮಾತು ಸೋತಕ್ಷಣ'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ವೃದ್ಧನೊಬ್ಬನ ಅಂತರಂಗದ ಮಿಡಿತದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಆ ಮನೆಯಯಜಮಾನ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯ ಬಂಧು ಎನಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬ ಮುದುಕ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಬಂದವನು ಆ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ, ಮಾತು ಹೊರಬರದೇ ದುಃಖದಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಮುದುಕ ಮಾತು ಸೋತಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಮೌನ ಶೋಕದತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾತು ಬಂಜೆ ಎಂಬ ವಚನಕಾರರ ಮಾತಿನಂತೆ ಅಂತರಂಗದ ಮನದ ಭಾವತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಎಳೆದು ತರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವತೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಈ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

'ಮನೆಯವರೆಗಿನ ಹಾದಿ'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದ ಊರು, ಆ ರಸ್ತೆಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡ ಆ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ತಗ್ಗು ದಿಬ್ಬದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಪಾಡು ಪಡುವಜನ ಬದುಕನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪಡುವ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿದ ನಂತರ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡುವ ರೀತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಲು ಮಾರುವುದು, ಅಡಕೆಕದ್ದು ಮಾರುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪಟ್ಟಣದೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡ ಹಳ್ಳಿಗರ ಜೀವನದ ಏರುಪೇರುಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾಗರೀಕತೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ಕಾಡುಗಳಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿ, ಜನರು ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಭಾವಮುಕ್ತರಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ 'ಮನೆಯವರೆಗಿನ ಹಾದಿ'ಯಾಗದೇ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಗ್ಧಮನಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಾಗಿ ಈ ಕಥೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

'ಪ್ರಶ್ನೆ'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಕಾರನೊಬ್ಬನ ಭಾಷಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಜನತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಭುವಿ ಮತ್ತು ಅನು ಎಂಬ ಹುಡುಗಿಯರು ಆತನ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾ ಕೇಳುತ್ತಾ ಆತನ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆತನ ಜೊತೆ ಒಂದುರಾತ್ರಿ ಅಥವಾ ಒಂದುಗಂಟೆ ಕಳೆಯಲು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ..ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳಿಸಿ ತಮಾಷೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಸೆ ಭುವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆದು ತನ್ನ ಆಸೆಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಾಳೆ. ಭುವಿಗೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಏನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ, ಯಾರೋತನ್ನಿಂದ ಏನೋ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಆಕೆ ತಾನು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ದುರಂತದಿಂದ ಪಾರಾದಂತೆಯೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಕಥೆಯ ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಯೌವನದ ದೈಹಿಕ ಬಯಕೆಯ ಹುಚ್ಚು ಮನಸಿನ ಓಟವನ್ನು ಈ ಕಥೆಯು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ.

'ಒಗಟು'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಶಾಂತವಾದ ಬದುಕಿನ ಒಳಗೆ ಬೇಧಿಸಲಾಗದ ಒಗಟಿನ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಸದಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ಬಯಸುವ ಹೆಣ್ಣು, ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೂಗಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ,ಎಲ್ಲರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೆ ತನ್ನಊರಿಗೆ ಬಂದು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೆಲೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಹುಡುಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಹೊರಗಡೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಹುಡುಗಿಯೂ ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮೌನ, ನಗು ಮತ್ತು ಶಾಂತತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಗಟಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ಒಗಟಿನ ಮೂಲಕವೇ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದೆ.

'ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಾ ಮತ್ತು ರಮೇಶ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಡಿಗೆಕೊಡಲು ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕೆಂದೇದೇವರ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಡಿಗೆ ಬರುವವರು ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಳ್ಳವರೋ,ಇಲ್ಲವೋ ಅವರಿಷ್ಟದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುವಂಥ ನೌಕರರು ಆ ಮನೆಯ ಬಾಡಿಗೆದಾರರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಬಂದವರು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು ,ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಳ್ಳವರು ಅವರು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವರ ಸ್ಥಳ

ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಂದವರು ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರು ಅವರು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ಬಾಟಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಂದವನು ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೂವನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಂತರಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗು ಇರುವ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸಾರ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಯಾವಜಾತಿಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದೇವರಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರದಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯೊಡತಿ ಸಮಿತಾ ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯಲಾಗದೇ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಿನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಲು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ತಾಯಿತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಆಟವಾಡಿಸುತ್ತಾ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೇವರು ಮಗುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಮಿತಾ ತಮಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕೊರಗನ್ನು ಮರೆತು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದೈವದ ನಂಬಿಕೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಕಥೆಗಾರ್ತಿ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ತೆರೆಯದ ಪುಟಗಳು' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಲೆವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯದ ಭಾವನೆಗಳ ಎರಕವಿದೆ. ರಾಜತ್ತೆಯ ಮನೆಯ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನಗೆಚಾಟಿಕೆಯ ಮಧ್ಯೆ ರಾಜತ್ತೆಯ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದ ಆತಿಥ್ಯದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ಜೀವನದ ಪುಟಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅದು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರಾಜತ್ತೆಯ ವಿವಾಹದ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದುರಂತಗಳು ನಡೆದಿರುವ ಸೂಚನೆ ಸಿಕ್ಕರೂ ರಾಜತ್ತೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ತೆರೆಯದೇ ಮುಗಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಧರ್ಮಾತೀತ ರಾಜತ್ತೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದವಳು ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಊರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆತಾಯಿಯ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳಾದ ಕಾರಣ ಅವಳೇ ಎಲ್ಲ ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದ ರಾಜತ್ತೆ ಬಹಳ ಬದಲಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲೀ, ಅವಳ ಮತ್ತು ಅವಳ ಗಂಡನಕಥೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಯಾರ ಮುಂದೆಯೂ ಬಿಚ್ಚಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ರಾಜತ್ತೆಯ ಕಥೆಯ ಅವಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಥೆಯ ಪುಟಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುಗಿಯುವುದೇ ಹೊರತು ಅವಳ ಜೀವನದ ಪುಟಗಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

'ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೋರಾಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ಹತ್ತಿರದವರಾದ ವಿಶಾಖಾ ಬೆನ್ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಂತರವೂ ವಲಸೆ ಜನರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರದ ಆಸೆಗೆ ಒಳಪಡದೇ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬದುಕಿದ್ದ ವಿಶಾಖಾ ಬೆನ್ ಅವರ ಸಂದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದ ಇಬ್ಬರು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಿಶಾಖಾ ಬೆನ್ ಅವರು ಅಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಿತಿ, ಜೈಲುವಾಸ, ತಾನುಕಂಡ ಕೆಲವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಗಾಂಧಿಯವರೊಡನೆ ತನ್ನ ಮುಖಾಮುಖಿ ಚರ್ಚೆ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಇತಿಹಾಸದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಾಗ ಬೆನ್ ಅವರು ಕ್ಷಣಕಾಲ ವೇದನೆಯಿಂದ ಮೌನವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಹಾಯಕಿಯಾಗಿ ಅವರೊಂದಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಎರಡೂ ಕೋಮಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದ್ವೇಷದಿಂದ ಕದ್ದೊಯ್ದು ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸಿ ನಿರಾಶ್ರಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ಬೆನ್ ಹೋರಾಡಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಗಂಡ ಆಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಂದವನು ಆಕೆ ಯಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಪುನಃ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವನು ಅನ್ನಪೂರ್ಣಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿದುಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೊಂದ ಆತ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೂ ಶರಣಾಗುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿದರೂ ಆಗಾಗ ಮೋಸ ಮೋಸವೆಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ವಿಭಿನ್ನ ಕೋಮಿನ ಜನರಿಂದ ಕದ್ದೊಯ್ದೊಲ್ಲಟ್ಟು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳೆಂದೇ ಆಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಹೆಂಗಸರು ಈ ರೀತಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ವಿಶಾಖಾ ಬೆನ್ ಅವರು ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಸ್ತ್ರೀಕುಲ ಎನ್ನುವ ಬೆನ್ ಸೀತೆ, ಶಕುಂತಲೆಯರು ಗಂಡನಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಎಂದು ತನ್ನ ಸಹಾಯಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ತನ್ನ ಊರಿನವಳು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ ಸಂಶೋಧಕಿ ಅರುಂಧತಿ ಭಟ್ಟರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಬಲಿಯಾದವಳು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅರುಂಧತಿಗೆ ವಿಶಾಖಾ ಬೆನ್ ಕೂಡಾ ಒಂದುಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೆಂಗಸರಮೇಲಿನ ಬಲಾತ್ಕಾರ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಧಾರುಣಜೀವನವನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿಯ ಪ್ರಸಂಗದ ಆದಿಪ್ರತಿಮಾ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ವೈದೇಹಿ ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. 'ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು' ಕಥಾ ಸಂಕಲನದ ಮೊದಲ ಐದು ಕಥೆಗಳು ಕುಂದಾಪುರಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ. ನಂತರದ ಐದು ಕಥೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲದ ಮೇಲೆ ನಡೆವ ವಿಭಿನ್ನರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕವಾದ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಮದುವೆ, ಕುಟುಂಬ, ದಾಂಪತ್ಯ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವೈದೇಹಿಯವರ ಕಥೆಗಳ ವಸ್ತುವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಸ್ತ್ರೀ ಕುರಿತು ಇರುವ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಕಲ್ಪನೆ, ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಸಭ್ಯ, ವಿಕೃತ ಲೋಕವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅವಲೋಕನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಿಸುವಲ್ಲಿ ವೈದೇಹಿ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಆಕರಗ್ರಂಥ:

'ಕ್ರೌಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು'ಕಥಾಸಂಕಲನ- ವೈದೇಹಿ, ನಾಲ್ಕನೇ ಮುದ್ರಣ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ , ಹೆಗ್ಗೊಡು,ಸಾಗರ, ಕರ್ನಾಟಕ, 2016.